Prima instanţă: Judecătoria Orhei, sediul Telenești (judecător Gh. Ciobanu)
Dosarul nr.2a-1207/24 (nr. 2-24034136-03-2a-25092024)

CURTEA DE APEL NORD
D E C I Z I E

28 ianuarie 2025 mun. Bălţi

Colegiul Civil şi de contencios administrativ
Instanţa compusă din:
Preşedintele completului Elena Grumeza
Judecătorii: Natalia Costaș și Ivan Parii
Grefier: Olga Topada

examinând în ședință judiciară publică, în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de apel declarată de avocatul Gabriela Kornacker în interesele apelantului Vitalie Lungu împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 31 mai 2024 în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Pruteanu Mihail către Lungu Vitalie privind încasarea datoriei,

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței:

La data de 28 martie 2024 reclamantul Pruteanu Mihail a înregistrat la Judecătoria Orhei, sediul Telenești o cerere de chemare în judecată împotriva lui Lungu Vitalie cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat faptul, că la data de 29 aprilie 2022, între Mihail Pruteanu (în continuare reclamant) în calitate de împrumutător, pe de o parte, Vitalie Lungu (în continuare pârât), în calitate de împrumutat, pe de altă parte, a fost semnat un contract de împrumut care a avut ca obiect suma de 5 500,00 euro (cinci mii cinci sute euro, zero cenți). Totodată, părțile au stabilit că pârâtul urma să ramburseze suma împrumutată până la 01 iulie 2022.

În aceste sens, făcând referire la prevederile la art. 912 alin. (1) Cod civil, creditorul are dreptul de a obține plata silită a sumelor de bani datorate ajunse la scadență. Astfel, ținând cont de faptul că executarea obligației pecuniare urma să se facă până la o anumită dată calendaristică, iar debitorul nu și-a executat această obligație, consideră că datoria urmează a fi executată în mod silit.

Astfel, ținând cont de faptul că pârâtul nu a restituit suma împrumutată la scadență, solicită instanței de judecată să emită o hotărâre cu privire la încasarea din contul pârâtului Vitalie Lungu în folosul reclamantului Mihail Pruteanu a sumei de 5 500,00 euro (cinci mii cinci sute euro, zero cenți).

Solicită încasarea din contul pârâtului Vitalie Lungu în folosul reclamantului Mihail Pruteanu a sumei de 2 145,41 euro (două mii o sută patruzeci și cinci euro, 41 cenți) cu titlul de dobândă de întârziere, pentru perioada 01.07.2022 - 25.03.2024, a cheltuielilor de judecată în sumă de 8 000 lei și a taxei de stat.

În drept, reclamantul a fundamentat cererea de chemare în judecată în temeiul dispozițiilor de la art.858 alin.(2), art.942 alin.(1) și (2), art.1242 alin.(1), Cod Civil și art.96, 166-168, art.174 alin.(1), art.175 alin.(1) din Codul de procedură civilă și a solicitat încasarea din contul pârâtului Lungu Vitalie a sumei de 5 500, 00 euro (cinci mii cinci sute euro, zero cenți), cu titlu de datorie, 2 145, 41 euro (două mii o sută patruzeci și cinci euro, 41 cenți), cu titlu de dobândă de întârziere, și a cheltuielilor de judecată în mărime de 4 990, 00 (patru mii nouă sute nouăzeci, 00) lei cu titlu de taxă de stat, 8 000, 00 (opt mii, 00) lei cheltuieli pentru asistență juridică și 200, 00 lei taxa de timbru.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 29 martie 2024 a fost acceptată spre examinare, în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de chemare în judecată depusă de către Pruteanu Mihail.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 29 martie 2024 a fost admisă cererea avocatului și acceptată spre examinare, în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea reprezentantului reclamantului Pruteanu Mihail, avocatul Ion Cobîșenco, privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii.

La data de 29 martie 2024 a fost expediată în adresa pârâtului Lungu Vitalie pentru cunoștință cererea depusă cu anexele respective, fiindu-i acordat pârâtului termen de 30 zile de la comunicarea cererii pentru prezentarea referinței și probele pe care își întemeiază obiecțiile sale, fiindu-i explicat faptul, că dacă nu va depune referință în termenul stabilit, cererea va fi soluționată în baza materialelor anexate la dosar de către reclamant.

La data de 05 aprilie 2024 Lungu Vitalie, a fost înștiințată legal, fapt confirmat potrivit avizului de recepție a citației DS8004846038AS, cu semnătura ograf „Мама Лунгу”.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 31 mai 2024, cererea de chemare în judecată formulată de Pruteanu Mihail împotriva lui Vitalie Lungu privind încasarea datoriei, a fost admisă parțial.

- S-a încasat de la Lungu Vitalie în beneficiul lui Pruteanu Mihail suma de: 5 500,00 euro (cinci mii cinci sute euro, zero cenți), conform cursului BNM, la data executării hotărârii, cu titlu de datorie; 2 145,41 euro (două mii o sută patruzeci și cinci euro, 41 cenți), conform cursului BNM, la data executării hotărârii, cu titlu de dobândă de întârziere;

- S-a încasat de la Lungu Vitalie în beneficiul lui Pruteanu Mihail suma de 4 990,00 (patru mii nouă sute nouăzeci,00) lei cu titlu de taxă de stat și suma de 4 000,00 (patru mii, 00) lei cheltuieli pentru asistență juridică.
- În partea pretenției, lui Pruteanu Mihail împotriva pârâtului Lungu Vitalie privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică ce excede suma de 4 000,00 (patru mii,00) lei, acțiunea s-a respins ca neântemeiată.
- S-a respins ca neântemeiată pretenția lui Pruteanu Mihail în partea încasării de la Lungu Vitalie, a taxei de timbru în sumă de 200,00 (două sute, 00) lei.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond la data de 28 iunie 2024 avocata Gabriela Cornacker în interesele apelantului Vitalie Lungu, nefiind de acord cu soluţia instanţei de fond, a înaintat o cerere de apel prealabilă asupra hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 31 mai 2024.

Argumentele părților:

În susținerea cererii de apel a invocat că, cauza a fost judecată în procedura cererilor cu valoare redusă, Lungu Vtalie a fost citat și i s-au expediat actele de procedură la adresa: satul *****. Instanța de fond a considerat că citarea legală a fost îndeplinită de vreme ce actele de procedură au fost expediate prin poșta terestră cu aviz recomandat fiind recepționate de ”mama Lungu”.

Apelantul invocă carențe considerabile la înmânarea actelor de procedură și opinează pentru încălcarea dreptului la un proces echitabil în privința sa din motiv că nu a cunoscut despre litigiu, nu a fost informat corespunzător despre derularea procesului, a fost lipsit de posibilitatea de înainta obiecții referitoare la examinarea cauzei în procedura cererii cu valoare redusă, fără dezbateri publice, astfel fiind lezat în dreptul său de a se apăra și prezenta probe.

Apelantul susține că, nu locuiește cu mama sa pe adresa din satul ***** de mai mult de 10 ani, nu i-a acordat mamei sale împuterniciri pentru a recepționa din numele său corespondență recomandată, mama sa nu i-a înmânat corespondența recepționată ilegal, deoarece se află cu el în conflict și nu comunică de mai mulți ani.

Menționează că, Vitalie Lungu locuiește în ***** împreună cu concubina sa de mai mult de 5 ani.

Reține faptul, că apelantul dispune de număr de telefon activ, indicat chiar de către Pruteanu Mihail în cererea de chemare în judecată – *****, de care este legată aplicația mobilă viber și watsaap, aplicații prin intermediul cărora puteau fi expediate actele de procedură de către instanță, iar în acest sens se referă la prevederile art.105 alin. (6) CPC al RM.

Menţionează că, din motivul necitării corespunzătoare, neexpedierii corespunzătoare a actelor de procedură și din motivul că erorile admise de instanța de fond nu pot fi corectate de către instanța de apel, Lungu Vitalie opinează pentru trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond.

Mai reține apelantul, că prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 15 aprilie 2024, a fost intentat procesul civil și acceptată spre examinare cererea depusă în procedură contencioasă, cu expedierea la adresa pârâtului a cererii de chemare în judecată depuse, cu obligarea prezentării probelor și referinţeă până la data de 20 mai 2024. Concomitent, prin aceeași încheiere a fost admisă cererea de asigurare a acțiunii depusă de către Dumitru Cotruță către Vitalie Lungu în privința mijloacelor de transport - autoturism de model Mercedes Sprinter 313 CDI, anul fabricării 2010, n/î *****, certificat de înmatriculare nr. 227100042, VIN cod *****, nr. motorului *****, nr. caroseriei *****, culoare albă; mijlocului de transport de model Mercedes E 300, anul fabricării 2014, n/î *****, certificat de înmatriculare nr. 228506182, VIN cod *****, nr. caroseriei *****, culoare neagră, prin interzicerea pârâtului Lungu Vitalie și a oricăror terțe persoane de a folosi autoturismele menționate până la finalizarea examinării cauzei în fond, precum și dispunerea ridicării autoturismelor cu toate accesoriile (chei, pașaport tehnic) de la pârâtul Lungu Vitalie sau de la alte terțe persoane și transmiterea autoturismelor cu toate accesoriile (chei, pașaport tehnic) spre păstrare reclamantului Dumitru Cotruță cu permiterea executorului judecătoresc de a avea acces în încăperile sau pe terenurile sau bunurile unde autoturismele pot fi depozitate. Încheierea respectivă a fost contestată cu recurs, nu există o soluție definitivă. Despre intentarea acestui proces i-a comunicat Dumitru Cotruță. Tot el i-a comunicat că a dorit să intenteze un proces civil împotriva lui și că acest proces de fapt este pornit de Pruteanu Mihail cu avocatul său.

Mai menționează că, în cadrul acestui proces, Lungu Vitalie a afirmat că dânsul și Dumitru Cotruța sunt în relații amicale, au inițiat o afacere împreună legată de transporturi internaționale, susține că ambele autoturisme în litigiu îi aparțin cu drept de proprietate. Cotruța Dumitru nicicând nu a fost proprietarul acestor bunuri, nu le-a folosit, acestea s-au aflat întotdeauna în posesia exclusivă a lui Lungu Vitalie, nu a existat niciodată o înțelegere între părți despre transmiterea bunurilor în comodat, actele juridice în baza cărora și-a înregistrat Cotruța Dumitru dreptul de proprietate în registrul de publicitate sunt simulate, or Lungu Vitalie achită toate ratele lunare la instituția financiară pentru aceste automobile.

Consideră că, la data de 23 noiembrie 2023, Dumitru Cotruță reprezentat de avocatul Ion Cobâșenco a depus către IP Rîșcani o cerere prin care solicită atragerea la răspundere penală a lui Lungu Vitalie pentru pretinsa deposedare de mijloacele de transport ș.a. Potrivit declarației d-lui Cotruța Dumitru oferită șefului IP Rîșcani, dl Andrei Vacarciuc, acesta declară următoarele, citează: ” …la fel pot

declara că Lungu Vitalie m-a rugat să vorbesc cu un prieten de-al meu Pruteanu Mihail să-i împrumute suma de 5 500 euro cu condiția că îi va întoarce timp de 2 luni, dar din diferite motive necunoscute mie nu a întors datoria de 5 500 euro cet. Pruteanu Mihail. Dat fiind faptul că banii i-au fost împrumutați la rugămintea mea, peste ceva timp cetățeanului Pruteanu Mihail i-am întors eu suma de 5 500 euro".

Consideră apelantul că, Pruteanu Mihail încearcă să se îmbogățească fără justă cauză din contul lui Lungu Vitalie, în situația în care deja a primit suma de 5 500 euro, obiectul recipisei din 29 aprilie 2022 - de la Cotruța Dumitru.

Menționează că, pentru elucidarea tuturor circumstanțelor cauzei, Cotruța Dumitru urmează a fi atras în procesul respectiv în calitate de copârât.

Solicită admiterea prezentei cereri de apel, casarea ca ilegală și neântemeiată a Hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 31 mai 2024 prin care s-a dispus încasarea din contul lui Vitalie Lungu în favoarea lui Mihail Pruteanu a sumelor de 5 500,00 euro, cu titlu de datorie; 2 145,41 euro, cu titlu de dobândă de întârziere; suma de 4 990,00 lei, cu titlu de taxă de stat și suma de 4 000,00 lei, cheltuieli pentru asistență juridică, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de fond.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din data de 15 noiembrie 2024 s-a acceptat apelul spre examinare în procedura cererilor cu valoare redusă. Expedierea intimatului copiei apelului şi înscrisurilor anexate la apel. Stabilirea termenului limită pentru prezentarea de către intimat a referinței cu înscrisuri, formularea demersurilor necesare, prezentarea/reclamarea probelor în condițiile art.372 CPC (în copii câți participanți la proces sunt, plus o copie pentru instanță), sub sancțiunea decăderii din acest drept, până la 17 ianuarie 2025. Fixarea ședinței de examinare a cauzei pentru data de 23 ianuarie 2025, ora 09:00, fără citarea părților.

Aprecierea instanţei de apel:

Audiind participanții prezenți la proces, analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces, a materialelor din dosar și a normei legale relevante speței, Colegiul civil consideră necesar de a respinge apelul declarat de avocatul Gabriela Kornacker în interesele apelantului Vitalie Lungu, din considerentele ce urmează:

În conformitate cu art.362 alin.1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil reţine că, dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la data de 31 mai 2024 (f.d.27), iar apelul preliminar a fost declarat la data de 28 iunie 2024 (f.d.29-31), fiind înregistrat la Judecătoria Orhei, sediul Telenești cu nr.

de intrare 1370, prin urmare apelul este declarat în termenul legal stipulat la art.362 CPC.

În conformitate cu dispozițiile art.385 lit.a) CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Potrivit art. 276^3 alin.(1) şi (2) CPC, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

În conformitate cu prevederile art. 276^4 alin.(4), (5) CPC, hotărârea judecătorească adoptată în cauzele civile în baza cererilor cu valoare redusă poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod: în procedura scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare.

Colegiul civil verificând înscrisurile cauzei civile, a dispus examinarea apelului în procedura scrisă potrivit prevederilor art. 276^3 CPC, părțile fiind informate despre acest fapt.

Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere. Această dispoziție legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiției, de a întări încrederea justițiabililor în hotărârile judecătorești şi de a da posibilitatea instanțelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.

Suplimentar, Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art.117 CPC, iar în conformitate cu art.118 alin. (5) CPC, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

În temeiul art.130 CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea

ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Potrivit art.240 alin.1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Colegiul Civil constată că, soluția instanței de fond potrivit căreia a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată formulată de Pruteanu Mihail către Lungu Vitalie privind încasarea datoriei este una întemeiată, instanța ierarhic inferioară examinând cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material şi procedural, apreciind la justa valoare probele administrate în conformitate cu prevederile art.130 CPC, a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, din care considerente instanța de apel o va menține.

Din suportul probator prezentat la materialele cauzei, Colegiul civil constată că, potrivit recipisei din data de 29.04.2022, Lungu Vitalie a împrumutat de la Pruteanu Mihail suma în mărime de 5 500 euro, cu scadența finală la data de 01.07.2022. (f.d.13)

Instanța de apel reține că, recipisa contrasemnată de ambele părți în baza cărora a fost transmisă suma de 5 500 euro, îmbracă forma unui contract de împrumut prin care Pruteanu Mihail s-a obligat să ofere în proprietate 5 500 euro lui Lungu Vitalie, iar Lungu Vitalie s-a obligat să îi restituie în termenul stabilit.

La data de 28 martie 2024 reclamantul Pruteanu Mihail a înregistrat la Judecătoria Orhei, sediul Telenești o cerere de chemare în judecată împotriva lui Lungu Vitalie cu privire la încasarea datoriei. Solicită încasarea din contul pârâtului Vitalie Lungu în folosul reclamantului Mihail Pruteanu a sumei de 2 145,41 euro cu titlul de dobândă de întârziere, pentru perioada 01.07.2022 - 25.03.2024, a cheltuielilor de judecată în sumă de 8 000 lei și a taxei de stat. (f.d.5-8)

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 31 mai 2024, cererea de chemare în judecată formulată de Pruteanu Mihail împotriva lui Vitalie Lungu privind încasarea datoriei, a fost admisă parțial. S-a încasat de la Lungu Vitalie în beneficiul lui Pruteanu Mihail suma de: 5 500,00 euro, conform cursului BNM, la data executării hotărârii, cu titlu de datorie; 2 145,41 euro, conform cursului BNM, la data executării hotărârii, cu titlu de dobândă de întârziere. S-a încasat de la Lungu Vitalie în beneficiul lui Pruteanu Mihail suma de 4 990,00 lei cu titlu de taxă de stat și suma de 4 000,00 lei cheltuieli pentru asistență juridică. În partea pretenției, lui Pruteanu Mihail împotriva pârâtului Lungu Vitalie privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică ce excede suma de 4 000,00 lei, acțiunea s-a respins ca neântemeiată. S-a respins ca neântemeiată pretenția lui Pruteanu Mihail

în partea încasării de la Lungu Vitalie, a taxei de timbru în sumă de 200,00 lei. (f.d.27)

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond la data de 28 iunie 2024 avocata Gabriela Cornacker în interesele apelantului Vitalie Lungu, nefiind de acord cu soluţia instanţei de fond, a înaintat o cerere de apel prealabilă asupra hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 31 mai 2024. (f.d.29-31)

În conformitate cu dispozițiile art.373 alin.1) - 3) CPC, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani contra Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

La fel, potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

Instanța de apel menționează că art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Potrivit art. 5 alin.1) CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Potrivit prevederilor art. 774 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.

Conform art. 775 alin.1) Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei. (2) Este nulă clauza prin care se derogă de la dispoziţiile alin.(1).

Art. 858 alin.1), 2) Cod civil prevede, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

În temeiul prevederilor art. 912 alin. (1) Cod civil, creditorul are dreptul de a obține plata silită a sumelor de bani datorate ajunse la scadență.

Conform prevederilor art. 1242 alin. (1) Cod civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

În baza art. 1247 Cod civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobânzi, el are dreptul să restituie împrumutul şi până la expirarea termenului. O asemenea restituire are ca efect rezoluţiunea împrumutului.

Potrivit prevederilor art.942 alin.1) Cod civil, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadenţă, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenţei plăţii până la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispoziţiile legale speciale.

(2) Rata dobânzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art.874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadenţă obligaţia pecuniară era purtătoare de dobândă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobânzii de întârziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art.874 cu rata dobânzii prevăzute de contract.

Conform art.118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Iar potrivit art.121 CPC, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în cererea de apel, instanța de apel constată că instanța de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părți, a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, concluziile instanței de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

Prin urmare, prima instanță temeinic a constatat că, recipisa întocmită de Pruteanu Mihail și Lungu Vitalie contrasemnată de ambele părți la data de 29.04.2022 în baza cărora a fost transmisă suma de 5 500 euro, reflectă existența unei datorii certe motiv pentru care just a fost admisă încasarea din contul lui Lungu Vitalie în beneficiul lui Pruteanu Mihail suma în mărime de 5 500 euro, potrivit cursului BNM, la data executării hotărârii cu titlu de datorie nerambursabilă.

Totodată, instanța de apel va reține că, existența unei datorii certe, potrivit unei recipise întocmite de părți, presupune faptul că părțile implicate (creditorul și debitorul) au convenit asupra unei obligații de plată clare și precise, care este recunoscută de ambele părți. Recipisa este un document oficial care atestă existența unui acord între părți, iar în contextul datoriilor, aceasta poate reflecta o înțelegere asupra unei sume de bani care trebuie plătită de către debitor către creditor, cu termenii și condițiile acestui acord.

Pentru ca o datorie să fie considerată certă potrivit unei recipise întocmite de părți, trebuie să îndeplinească anumite condiții legale și elemente esențiale:

- ✓ datoria trebuie să fie definită într-un mod clar, fără ambiguități, privind suma exactă datorată și termenul de plată;
- ✓ în recipisă, debitorul trebuie să recunoască faptul că are o datorie față de creditor. Aceasta poate fi o recunoaștere formală a unei datorii deja existente sau o confirmare a unui acord între părți;
- ✓ trebuie să fie clar stabilită data sau perioada în care suma datorată trebuie plătită. Dacă recipisa include un termen precis sau o dată concretă, aceasta ajută la identificarea unei datorii certe;
- ✓ recipisa trebuie să fie semnată de ambele părți (creditor și debitor) pentru a arăta că ambele părți sunt de acord cu termenii și condițiile acordului.

Deci, Colegiul civil reține că datoria solicitată este descrisă clar în recipisă, cât și indicarea termenului de plată din care considerente instanța va specifica în mod precis că există o datorie certă.

Raportând dispozițiile normelor suscitate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră concluzia instanței de fond una justă și întemeiată privind încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 2 145,41 euro, reieșind din perioada din 01.07.2022-25.03.2024 în urma neexecutării obligației pecuniare.

Prin urmare, instanța de fond corect a apreciat existența răspunderii contractuale din care reiese obligația pecuniară a lui Lungu Vitalie în mărime de 5 500 euro, în baza recipisei din 29.04.22 și având în vedere faptul că Lungu Vitalie nu a achitat datoria până la data de 01.07.2022, a încasat sumele ce reflectă datoria contractată cât și obligația pecuniară.

Argumentele apelantului, precum că, instanța de fond i-a comunicat actele de procedură la adresa: *****iar ultimul nu locuiește la moment în localitate și este în relații ostile cu mama sa care a recepționat corespondența instanței de fond și totodată de către instanța de judecată nu s-au respectat prevederile art.100-105 alin.6) din CPC, Colegiul civil remarcă faptul că, conform recipisei anexate la materialele cauzei Lungu Vitalie a indicat adresa menționată, acest lucru înseamnă că instanța poate folosi această adresă pentru a-l cita legal.

În acest sens, instanța va emite citația pe baza adresei indicate de pârât în recipisă, conform procedurii legale. Citația va conține toate detaliile relevante despre proces (data, ora, locul), precum și drepturile pârâtului.

În general, atunci când pârâtul indică o adresă de domiciliu în recipisă sau alte documente legale, aceasta devine adresa de referință pentru citarea lui, și instanța va respecta acea adresă pentru a-i transmite informațiile relevante legate de proces.

Dacă pârâtul nu locuiește la adresa respectivă sau nu poate fi găsit, instanța va lua măsuri suplimentare pentru a asigura dreptul acestuia la informarea corespunzătoare.

La caz, la materialele cauzei se regăsește confirmarea faptului expedierii de către instanța de judecată a actelor de procedură privind citarea pârâtului Lungu Vitalie la adresa indicată de către ultimul în recipisa contrasemnată de către părțile litigioase.

Cu referire la argumentul invocat în apel, potrivit căruia obligația debitorului apelant de a restitui suma împrumutului, a fost executată de terțul Cotruța Dumitru, Colegiul îl apreciază critic, deoarece alegația respectivă nu este probată.

Conform art. 870 Cod civil, (1) Dacă din lege, act juridic sau din natura obligației nu reiese că debitorul urmează să execute obligația personal, creditorul nu poate refuza executarea ei de către un terț: a) dacă terțul execută cu consimțământul debitorului; b) dacă terțul are un interes legitim de a executa, iar debitorul nu execută, sau dacă este cert că debitorul nu va executa la scadență.

(2) Executarea de către terț conform alin. (1) nu eliberează debitorul de obligație în măsura în care terțul se subrogă în drepturile creditorului.

Colegiul denotă că în speță, executarea de către terțul Cotruța Dumitru a obligației asumate de Lungu Vitalie de a restitui suma împrumutului la scadență, nu este probată. Or, în acest sens nu a fost prezentat nici un înscris relevant care ar atesta cert că Pruteanu Mihai ar fi primit de la Cotruța Dumitru suma de 5500 Euro, acordată anterior cu titlu de împrtumut lui Vitalie Lungu.

Subsecvent, Colegiul civil conchide că, la emiterea hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 31 mai 2024, judecătorul instanței de fond corect s-a condus de prevederile legislației pertinente şi just le-a raportat speței în cauză, dând o apreciere corectă circumstanțelor de fapt şi de drept, iar critica apelantului care vizează netemeinicia soluţiei adoptată de instanţa de fond nu poate fi acceptată de către instanța de apel.

În viziunea Colegiului civil, argumentele și afirmațiile invocate de către apelant sunt vădit lipsite de suport juridic și instanța le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speței.

Din considerentele menționate Colegiul Civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de avocatul Gabriela Kornacker în interesele apelantului Vitalie Lungu şi de a menţine hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu dispoziţiile art.385 lit.a) CPC, Colegiul civil şi de contencios administrativ,-

D E C I D E :

Respinge cererea de apel declarată de avocatul Gabriela Kornacker în interesele apelantului Vitalie Lungu.

Menține hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 31 mai 2024 în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Pruteanu Mihail către Lungu Vitalie privind încasarea datoriei, fără modificări.

Decizia este definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Președintele completului,
judecător Elena Grumeza

Judecători Natalia Costaș

Ivan Parii